RAHANDUSMINISTEERIUM

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

Teie 14.10.2026 nr 2-5/26-01183

Meie 18.11.2026 nr 4-2/3026-5

Ettepanekud Vabariigi Valitsuse 7. mai 2026. a istungi protokolli märgitud otsuse kohta

Austatud riigisekretär

Palusite Rahandusministeeriumil hinnata Riigikontrolli 8. septembri 2026. a kirjas esitatud seisukohti ning vajaduse korral esitada ettepanekud Vabariigi Valitsuse 7. mai 2026. a istungi protokolli märgitud otsuse muutmiseks või tühistamiseks ja sellega seotud eelarveliste küsimuste lahendamiseks.

Rahandusministeeriumi hinnangul tuleb kõnealuses küsimuses eristada valitsemisalale Vabariigi Valitsuse reservist eraldatud vahendite kasutamata osa tagastamist ning tagastatud summa arvestamist jooksval eelarveaastal uuesti jaotatavate reservivahendite hulka.

Riigieelarve seaduse § 58 lõike 5 kohaselt ei kanta Vabariigi Valitsuse reservi kasutamata jääki üle järgmisse eelarveaastasse. Sellest tuleb eristada valitsemisalale juba eraldatud vahendite kasutamise tähtaja pikendamist. Riigieelarve seaduse § 59[1] lõike 1 kohaselt tähendab vahendite ülekandmine nende kasutamise tähtaja pikendamist ühe eelarveaasta võrra. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt võib ülekantud vahendeid kasutada riigieelarvega määratud otstarbeks, arvestades sättes ette nähtud jaotuse ja liigenduse muutmise võimalusi. Seega ei anna eraldise kasutamise tähtaja pikendamine iseenesest õigust kasutada vahendeid muul eesmärgil.

Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määruse nr 123 „Vabariigi Valitsuse reservist vahendite eraldamise ja eraldatud vahendite kasutamise kord“ (edaspidi reservimäärus) § 6 lõike 1 kohaselt on reservi eraldised sihtotstarbelised. Sama paragrahvi lõige 2 kohustab taotlejat tagama sihtotstarbeliselt kasutamata jäänud summade tagastamise reservi. Määruse sõnastus ei piira tagastamiskohustust vahendite eraldamise eelarveaastaga. Seetõttu ei saa üksnes selle sätte alusel järeldada, et järgmisel eelarveaastal on kasutamata eraldise tagastamine välistatud.

Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2019. a määruse nr 112 „Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord“ § 13 kohaselt suureneb ülekantud vahendite võrra valitsemisala eelarveaastas kasutada olevate vahendite maht, seejuures riigieelarvet ei muudeta. Nimetatud säte ei reguleeri aga ülekantud eraldise hilisema tagastamise mõju Vabariigi Valitsuse reservi kasutatavale mahule ega anna iseseisvat alust tagastatud summa uuesti eraldamiseks.

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / 611 3558 / info@fin.ee / www.fin.ee
Registrikood 70000272

Rahandusministeeriumi hinnangul tuleb reservimääruse § 6 lõiget 2 tõlgendada koostoimes riigieelarve seaduse § 58 lõikega 5 ning § 59[1] lõigetega 1 ja 2. Sellest lähtudes ei saa eelmisest eelarveaastast üle kantud eraldise tagastamist pidada iseenesest aluseks, mis taastab õiguse sama summa jooksval eelarveaastal uuel otstarbel reservist eraldada. Tagastamiskohustus ja tagastatud summa uuesti kasutamise õigus on eraldi küsimused.

Täpsustame seetõttu Riigikantselei 31. augusti 2026. a kirjas edastatud Rahandusministeeriumi selgitust. Asjaolu, et pärast vahendite eraldamist oli tegemist valitsemisala eelarves oleva sihtotstarbelise eraldisega, selgitab eraldise ja reservi kasutamata jäägi erinevust, kuid ei tähenda iseenesest tagastatud summa uuesti kasutamise õiguse tekkimist.

Vabariigi Valitsuse 7. mai 2026. a istungi protokolli nr 20 päevakorrapunkti 16 raames tehtud otsuse punkt 1 näeb ette 2 134 788 euro tagastamise Vabariigi Valitsuse reservi, kuid ei sätesta sõnaselgelt selle summa uuesti kasutusele võtmist. Otsuse punktides 2 ja 3 nähakse uute tegevuste rahastamiseks ette vastavalt 1 784 788 eurot Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ning 350 000 eurot Kliimaministeeriumi valitsemisalale, vähendades selleks 2026. aasta Vabariigi Valitsuse reservi sihtotstarbeta vahendeid.

Märgime, et valitsuse otsuse aluseks olnud memorandumis käsitleti kasutamata vahendite suunamist uute tegevuste rahastamiseks. Memorandumis esitatud selgitusest tuleb siiski eristada protokolli märgitud otsuse sõnastust, mille punktides 2 ja 3 on uute tegevuste rahastamise katteallikaks määratud 2026. aasta reservi sihtotstarbeta vahendid.

Riigieelarve arvestuses on tagastatud 2 134 788 eurot kajastatud 2025. aasta eelarvest 2026. aastasse üle kantud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala vahendite vähendamisena. Kõnealust summat ei ole arvestatud 2026. aastal uuesti jaotatavate reservivahendite hulka. Otsuse punktides 2 ja 3 nimetatud tegevuste rahastamine toimub 2026. aastal õiguspäraselt kasutada olevate reservivahendite arvelt, mille hulka kõnealust tagastatud summat ei ole arvestatud.

Arvestades otsuse sõnastust ja eespool kirjeldatud eelarvelist rakendamist, ei pea Rahandusministeerium Vabariigi Valitsuse 7. mai 2026. a otsuse muutmist või tühistamist Riigikontrolli osutatud põhjusel vajalikuks.

Õigusselguse huvides peab Rahandusministeerium põhjendatuks täpsustada reservist eraldatud vahendite tagastamise korda, eristades jooksval eelarveaastal eraldatud vahendite ning eelmisest eelarveaastast üle kantud eraldiste kasutamata jääkide käsitlemist. Täpsustuse eesmärk on üheselt määratleda tagastamise mõju Vabariigi Valitsuse reservi kasutatavale mahule ja vältida edaspidiseid tõlgenduserinevusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Jürgen Ligi
rahandusminister

Triin Käpp 5885 1485
Triin.Kapp@fin.ee

Lisaadressaadid: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium